

"...

"Anayasamızın 2. maddesinde; "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." kuralı yer almaktadır.

Anayasamızın 5. maddesinde; Devletin temel amaç ve görevleri belirtilmiş, bunların içinde sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleri ile bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal kaldıran, insanının maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya devletin sorumlu olduğuna vurgu yapılmıştır.

Anayasamızın 10/5. maddesinde; Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitli ilkesine uygun hareket etmek zorundadırlar.

Anayasamızın 36. maddesinde; Herkesin meşru vasıtalarla yargı mercileri önünde iddia ve savunmada bulunmaya, adil yargılanmaya haklarının bulunduğu belirlenmiştir.

Belirtilen Anayasa ilkeleri değerlendirildiğinde; 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunun 140/4 maddesinin belirtilen ilkelere aykırı olduğu, çünkü davamızda da görüldüğü üzere davalı vekilinin yokluğunda ön inceleme duruşması yapılmasına muvafakati olmadığı yönündeki beyanının aslında bir keyfilik içerdiği, mahkememizce duruşma icra günü olan 14/01/2025 tarihinde ise başka bir dosyada yine ön inceleme duruşmasında başka bir davalı vekili "yokluğumda ön inceleme duruşmasının yapılmasına muvafakatim vardır." şeklinde beyanda bulunup mazeret sunması nedeni ile mahkememiz belirtilen kuralın Anayasanın mezkur maddelerine aykırılığı tespitinde bulunmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi çıkardığı yasalarda Anayasamızın yukarıda belirtilen maddelerinde olan adalet anlayışına, kanun önünde eşitlik ilkesine, sosyal hukuk devleti kurumuna, adil yargılanma ve hak arama hürriyetine aykırı yasa maddesi çıkarmamaya özen göstermek durumundadır. Buna rağmen birçok yasa maddesinin iptal edildiği tüm kamuoyunca bilinmektedir.

Bilindiği gibi 6100 Sayılı HMK'da düzenlenen ön inceleme duruşması aslında maalesef kendisine bir kutsallık atfedilen duruşma halini almıştır. Uygulamada yerleşen ön inceleme duruşması aslında tarafların taleplerinin nelerden ibaret olduğunun tespiti ile birlikte HMK. 114 madde düzenlenen aslında yargılamanın tüm safahatinde gözetilmesi gereken ilkelerin dikkate alındığı bir duruşmadır. Hakim, zaten tarafların taleplerini bilmek zorunda olup buna göre yargılamasını yürütüp sonunda hüküm vermek gerekir. Hal böyle iken ön inceleme duruşmasına kutsallık atfedilip taraflardan birinin katılmadığında celse taliki özellikle büyükşehirlerde dört-beş aylık yargılamanın gecikmesine neden olmakta, bu durum TÜRKİYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLARININ mağduriyetine sebep olmaktadır. Belirtilen yasa maddesinin kanaatime göre hiç ihtas edilmemesi gerekirdi. Belirtilen kural olan HMK. 140/4 maddesi mahkemeye bir zorunluluk dikte etmekte ve celse talikini emretmektedir.

Burada yeri gelmişken haklı sebep (zorunlu hallerde) kavramına da değinmek gerekmektedir. Bir avukatın zorunlu hali genelde başka bir mahkemedeki çakışan duruşması olmaktadır. Bilindiği üzere Adalet Bakanlığımız büyük bir gayret içinde yargılamanın daha hızlı yürütülmesi için gerekli teknik kolaylığı sağlamakta olup e-duruşma uygulamasını hukuk

Esas Sayısı : 2025/102
Karar Sayısı : 2025/182

hayatımıza yerleştirmiştir. Artık avukatlar duruşmalara bulunduğu ortamlardan çok rahatlıkla cep telefonlarından katılmaktadırlar.

Ya da bir vekil, diğer bir vekili duruşma için grevlendirmekte ve yargının hızlanması bu şekilde gecikmeye mahal bırakılmaksızın sağlanmaktadır.

Avukatların birçok şekilde duruşmaya katılmaları kolaylaştırılmışken "muvaafakatinin olmadığından" bahisle böyle bir dilekçe sonucunda bunun uygulamada yerleştiği üzere zorunlu bir hal olarak kabul edilip celse taliki, diğer tarafın açık bir hak ihlalidir. Çünkü yargılama bu nedenle gecikmektedir. Hakka ulaşım engellenmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Devletimizin bu soruna bir çözüm bulması gerekmektedir.

İddia olunan tüm anayasa hükümleri değerlendirildiğinde; 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunun 140/4 maddesinin tümü ile bireylerin ve toplumun maddi ve manevi gelişimine katkı sağlamak yerine zarar verdiği, bu nedenle Anayasanın özüne de aykırı olduğu görülmekle itiraz yolu ile iptali yoluna gidilmiştir.

Mahkememizin hukuki görüřü bu yönde olup, takdir Anayasa Mahkemesininindir".